

Huvudman

Thoren Framtid AB, org.nr 556749-7051
info@thorenframtid.se

Ärendet

Tillsyn av förskoleklass och grundskola Thoren Framtid Falkenberg i Falkenbergs kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Thoren Framtid AB att senast **tisdag den 15 augusti 2023** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande att utreda behov av särskilt stöd samt att lärare utan legitimation själva beslutar om betyg. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Thoren Framtid AB inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Thoren Framtid AB ska vidta följande åtgärder

Utreda behov av särskilt stöd

1. Rektorn ska starta en utredning av elevens (elev nr 38) behov av särskilt stöd. Rektorn ska dokumentera vilket datum utredningen har startats för eleven. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (3 kap. 7 § skollagen).

Betygsättning

2. Se till att beslut om betyg, när undervisningen bedrivs av en lärare som inte är legitimerad, fattas tillsammans med en lärare som är legitimerad. I dessa fall ska båda lärarna signera uppgiften om betyg i betygskatalogen. Inkom med en kopia på skolans betygskatalog för vårterminen 2023 (3 kap. 14 och 16 §§ skollagen; 6 kap. 10 § skolförordningen [2011:185] samt 7 § Skolverkets föreskrifter om betygskatalog [2011:123]).

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen Thoren Framtid AB en anmärkning avseende brister rörande språkval. Thoren Framtid AB ska senast **tisdag den 15 augusti 2023** vidta de åtgärder som huvudmannen bedömer är nödvändiga för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Beslutet om anmärkning får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Avstående från ingripande

Skolinspektionen avstår med stöd av 26 kap. 12 § p. 2 skollagen från att ingripa mot Thoren Framtid AB avseende brister rörande att dokumentera extra anpassningar i elevens individuella utvecklingsplan. Skolinspektionen avslutar därmed ärendet i denna del.

Beslutet om avstående från ingripande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i den del det avser studie- och yrkesvägledning.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 3177, 903 04 Umeå. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr SI 2023:478) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån uppgifter om eventuella missförhållanden våren 2023 inlett en tillsyn av grundskolan Thoren Framtid Falkenberg i Falkenbergs kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Thoren Framtid Falkenberg följer gällande bestämmelser om Undervisning och lärande, Extra anpassningar och särskilt stöd, Bedömning och betygsättning samt Grundläggande förutsättningar för skolenheten.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn mellan den 31 januari 2023 och 2 februari 2023. Därtill har en kompletterande intervju med specialpedagog och speciallärare genomförts den 9 februari 2023. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet. I de fall Skolinspektionen refererar till enskilda elever benämns de med siffror enligt elevförteckning (aktbilaga 11).

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Skolans arbete med extra anpassningar och särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med lärare och rektorn framkommer att lärare ger elever extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Exempel på extra anpassningar som genomförs är anteckningshjälp, tydliga instruktioner, avskärmad arbetsplats och hjälp med uppstart. Skolans rutin för arbetet med extra anpassningar är att läraren uppmärksammar elever i sin undervisning som är i behov av extra anpassningar. Läraren ska sedan vid personalens gemensamma möte, så kallad "elevgenomgång" informera sina kollegor om eleven. Vid detta möte deltar även personal med specialpedagogisk kompetens och rektorn.

Av intervju med lärare och specialpedagog framgår att lärare anmäler att elever behöver utredas för särskilt stöd om eleven riskerar att inte uppfylla de kriterier för bedömning som minst ska uppfyllas trots extra anpassningar. Detta sker muntligen på skolans "elevgenomgångar". Specialpedagogen genomför sedan en utredning om särskilt stöd. Därefter fattar rektorn beslut om att upprätta åtgärdsprogram eller att inte upprätta åtgärdsprogram. Av de åtgärdsprogram som Skolinspektionen har tagit del av framgår att elever och vårdnadshavare ges möjlighet att delta vid utarbetandet. Vidare framgår en överklagandehänvisning samt när åtgärdsprogrammen ska följas upp och utvärderas.

I intervju med lärare och specialpedagogen framgår att det för en elev i årskurs 2 (elev nr 38) inte har påbörjats någon utredning om särskilt stöd. I intervju med undervisande lärare framkommer att eleven redan i förskoleklass riskerade att inte uppfylla kriterierna för bedömning och att eleven fortfarande riskerar att inte göra det innevarande läsår. Specialpedagogen uppger att eleven anmäldes för behov av utredning om särskilt stöd den 23 november 2022. Specialpedagogen uppger att det vid tidpunkten för Skolinspektionens besök i början av februari 2023 ännu inte har påbörjats någon utredning om särskilt stöd för eleven.

Rättslig reglering

Om det på något sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövt (3 kap. 5 § skollagen).

Om det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppnås, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövt (3 kap. 7 § skollagen).

Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn (3 kap. 9 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer inledningsvis att det inte framkommit annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav när det gäller att ge elever stöd i form av extra anpassningar, anmäla behov av utredning om särskilt stöd för elever som befaras att inte uppfylla de kriterier för bedömning som minst ska uppfyllas, elevhälsans medverkan i utredning om särskilt stöd samt beslut om åtgärdsprogram. (När det gäller att dokumentera extra anpassningar, se mer under rubriken Avstående från att ingripa.)

Skolinspektionen bedömer dock att det är en brist att det för en elev (elev nr 38), vars behov av utredning om särskilt stöd anmäls till rektorn i november 2022,

ännu inte har startats en utredning om särskilt stöd. Rektor ska se till att utredningen görs skyndsamt så att eventuella särskilda stödåtgärder kan komma i gång så fort som möjligt och Skolinspektionen vill betona att tidiga stödinsatser kan vara avgörande för elevens möjligheter att nå utbildningens mål.

Bedömning och betygssättning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med lärare framgår att lärare utan legitimation, som har bedrivit undervisning under höstterminen 2022, självständigt har fattat beslut om betyg. De lärare som saknar legitimation uppger att de varken har diskuterat sina bedömningar eller sambedomt med en legitimerad medbedömmande lärare. Skolinspektionen har tagit del av skolans betygs katalog för höstterminen 2022. I betygs katalogen framgår att lärare utan legitimation ensamt har signerat betygen i musik, moderna språk (spanska) och slöjd.

Rättslig reglering

Rektorn ska se till att betyg sätts i enlighet med skollagen och andra författningar (3 kap. 14 § skollagen).

Betyg ska beslutas av den eller de lärare som bedriver undervisningen vid den tidpunkt när betyg ska sättas. Om läraren eller lärarna inte är legitimerade, ska beslutet fattas tillsammans med en lärare som är legitimerad. Kan dessa inte enas ska betyget beslutas av den legitimerade läraren under förutsättning att han eller hon är behörig att undervisa i det ämne som betyget avser. I annat fall ska betyget beslutas av rektorn (3 kap. 16 § skollagen).

Beslut om betyg ska dokumenteras i en betygs katalog. Rektorn ansvarar för att betygs katalogen förs (6 kap. 10 § skolförordningen).

Den eller de som beslutar om ett betyg ska datera uppgiften i betygs katalogen och förse uppgiften med egenhändig signatur (Skolverkets föreskrifter om betygs katalog, SKOLFS 2011:123, 7 §).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i betygssättningen vid skolan. Detta eftersom lärare utan legitimation självständigt beslutar om betyg utan att sambedöma med en legitimerad lärare. En lärare som saknar lärarlegitimation får inte ensam sätta betyg. Detta ska ske tillsammans med en legitimerad lärare. Skolinspektionen vill klargöra att båda lärarna därefter ska signera uppgiften om betyg i betygs katalogen.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Thoren Framtid AB:s verksamhet vid Thoren Framtid Falkenberg uppfyller inte författningarnas krav vad gäller att utreda en elevs behov av särskilt stöd samt vad gäller att lärare utan legitimation självständigt beslutar om betyg. Det finns därför skäl att förelägga Thoren Framtid AB att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Anmärkning

Erbjudande av språkval

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med elever, lärare och rektorn framgår att elever i årskurs 6 erbjuds att läsa spanska och tyska som språkval. I intervju med rektorn framkommer att elever inte erbjuds att läsa något annat alternativ som språkval såsom exempelvis svenska eller engelska. Skolinspektionen har tagit del av skolans språkvalsblankett som användes vid språkvalet för elever i nuvarande årskurs 6. Rektorn uppger i intervju att samma språkvalsblankett ska användas inför språkvalet läsåret 2023/24. Av blanketten framgår att eleverna kan kryssa i om de vill läsa spanska eller tyska som modernt språk.

I huvudmannens synpunkter på protokollet som inkom till Skolinspektionen den 7 mars 2023 uppges att eleverna inför läsåret 2023/24 kan välja att läsa svenska/engelska som språkval.

Rättslig reglering

Som språkval ska huvudmannen erbjuda minst två av språken franska, spanska och tyska (9 kap. 5 § skolförordningen). En elev får i stället för ett språk som erbjudits som språkval välja det språk som eleven ska erbjudas modersmålsundervisning i, svenska eller svenska som andraspråk under förutsättning att eleven i övrigt får undervisning i svenska eller svenska som andraspråk, engelska, eller teckenspråk (9 kap. 6 § skolförordningen).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att skolan inte följer författningarnas krav vid erbjudande av språkval. Skolan erbjuder visserligen eleverna att läsa ett modernt språk (spanska eller tyska) men det är en brist att eleverna inte kan läsa svenska eller engelska istället för ett modernt språk. En elev i grundskolan har alltid rätt att läsa engelska eller svenska i stället för ett modernt språk. Det framgår av såväl skolans språkvalsblankett som av intervjuer att skolan inte erbjuder elever att läsa svenska eller engelska som ett alternativ. Vid tidpunkten för Skolinspektionens tillsynsbesök framgår också att det inte finns någon elev som innevarande läsår läser svenska eller engelska istället för ett modernt språk.

Val av ingripande

Skolinspektionen får i stället för att meddela ett föreläggande tilldela en huvudman som står under dess tillsyn en anmärkning vid mindre allvarliga överträdelser av vad som gäller för verksamheten (26 kap. 11 § skollagen). Huvudmannen är då skyldig att inom viss tid åtgärda de brister som föranlett anmärkningen.

Thoren Framtid AB:s verksamhet vid Thoren Framtid Falkenberg uppfyller inte författningarnas krav vad gäller erbjudande av språkval då skolan inte erbjuder elever att läsa svenska eller engelska som ett alternativ. Huvudmannen har i efterhand inkommit med en redogörelse där de uppger att skolan inför språkvalet höstterminen 2023 kommer att erbjuda eleverna att läsa svenska eller engelska som ett alternativ. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen bristen som mindre allvarlig och finner därför skäl att tilldela Thoren Framtid AB en anmärkning.

Avstående från ingripande

Dokumentation av extra anpassningar

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I intervju med rektorn framkommer att extra anpassningar inte dokumenteras i elevernas individuella utvecklingsplaner. I de fall extra anpassningar ges till en elev ska undervisande lärare fylla i vilka extra anpassningar som är aktuella och för vilket eller vilka ämnen på en blankett, benämnd "extra anpassningar". Några lärare uppger dock att de inte dokumenterar extra anpassningar överhuvudtaget. Specialpedagogen uppger att alla extra anpassningar inte är dokumenterade enligt skolans rutin. Skolinspektionen har i samband med tillsynsbesöket tagit del av skolans samtliga "extra anpassningar-dokument" för alla årskurser. Av dessa framgår att det inte finns någon elev i årskurs 2 som har dokumenterade extra anpassningar.

I huvudmannens synpunkter på protokollet som inkom till myndigheten den 7 mars 2023 framgår att skolan har infört en ny rutin, där alla elever numera har en individuell utvecklingsplan där extra anpassningar kommer att dokumenteras.

Rättslig reglering

I årskurs 1-5 ska läraren en gång per läsår, vid ett av utvecklingssamtalen, i en skriftlig individuell utvecklingsplan ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kriterierna för bedömning av kunskaper eller betygskriterierna för årskurs 6 i de ämnen som eleven får undervisning i, och sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper eller betygskriterierna för årskurs 6 och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen. Om ett åtgärdsprogram utarbetas behöver inte den skriftliga individuella utvecklingsplanen innehålla en sammanfattning av vilka insatser i form av särskilt stöd som eleven behöver för att uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper eller betygskriterierna för årskurs 6. Om en elev ges betyg i årskurs 4

och 5 gäller inte skyldigheten enligt första stycket i de aktuella årskurserna (10 kap. 13 § skollagen).

Av förarbeten framgår att stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen ska dokumenteras i den skriftliga individuella utvecklingsplanen, i de fall det föreligger skyldighet att upprätta en sådan. Det finns dock inte något som hindrar att en skriftlig individuell utvecklingsplan upprättas i fler fall än vad skollagen anger. Om en lärare i andra fall än när det krävs enligt skollagen anser att det finns skäl att dokumentera det stöd som ges i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, exempelvis när flera personer är inblandade i detta arbete, kan dokumentationen således göras i form av exempelvis en skriftlig individuell utvecklingsplan (prop. 2013/14:160 s. 30-32).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det är en brist att skolan inte har dokumenterat vilka extra anpassningar som ges för elever till och med årskurs 5 i elevens individuella utvecklingsplan. Både lärare och rektorn bekräftar i intervju att extra anpassningar inte förs in i elevernas individuella studieplaner. Det framkommer dock att skolan ska införa en ny rutin där extra anpassningar dokumenteras i den individuella utvecklingsplanen.

Val av ingripande

Skolinspektionen får enligt 26 kap. 12 § skollagen avstå från att ingripa om en överträdelse är ringa, den vars verksamhet granskas vidtar nödvändig rättelse eller det i övrigt med hänsyn till omständigheterna finns särskilda skäl mot ett ingripande. Thoren Framtid AB:s verksamhet vid Thoren Framtid Falkenberg uppfyller inte författningarnas krav vad gäller att dokumentera extra anpassningar i elevens individuella utvecklingsplan.

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen vidtar nödvändig rättelse genom att förändra skolans rutin så att extra anpassningar numera dokumenteras i elevens individuella utvecklingsplan. Skolinspektionen finner därför skäl att avstå från att ingripa.

Områden utan konstaterade brister

Studie- och yrkesvägledning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med lärare och rektorn framgår att eleverna ges studie- och yrkesvägledning av sina klasslärare. Varje klasslärare ansvarar för att se till att eleverna ges den studie- och yrkesvägledning som är riktad mot sin årskurs. Rektorn uppger att lärarnas uppdrag avseende studie- och yrkesvägledningen följs upp under deras gemensamma mötestid.

Rättslig reglering

Elever i alla skolformer utom förskoleklassen ska ha tillgång till personal med sådan kompetens att deras behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses. Även den som avser att påbörja en utbildning ska ha tillgång till vägledning (2 kap. 29 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Beslutet har fattats av utredaren Caroline Rönnegård.

Utredaren Ann-Sofie Andersson har varit föredragande i ärendet.

I ärendets slutliga handläggning har även utredaren Julia Wuotila medverkat.